

Փոստը ընդհատ արեւելք կը հրատարակուի: - Տարեկան
քառասունըրորեակն է երկուսն էն ինչ որ արեւելք կ'անդի
վնայրի: Թե՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արտաքինացիս եւ
թե՛ գաղութացիս: - Գլխի եւ երկր ամաց համար ալ յա-
ժանարդ կը հրատարակուի: - Հատը 40 փայտ է, եւ կը գտնուի
մասնաւորապէս Պոստի Գրաստի Զրահման եւ գրաստան Պո-
ստի եւ Գրաստի արդիւնք խառնուածները: - Ժամանակն ստոր
3 քորտն է մեկ անգամիս համար: Անկի աման կը լրաց
անգամներու համար:

ՀԱՍՏԷ
Ա. ՏՅՈՐԷՆ-ՏԷՐ Հ. Ս. ԱԼԱԴՅԱԴՅԱՆ
Կ. Պ. Մ. Մ.
Պալազ-բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ Թիւ 16

درعيله ده بالى بازارنده نافعہ خاندۀ اوست قاتده
16 نومرولى او طوده بونج غزنهسى صاحب امتيازى
حبار سوم آلاچيان
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
P O U N T C H
16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

ԽՄԲԱՅԻՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

Խաւարարայ եւ զմեզ պահպա-
նողական. - Բողոքական պա-
ռելի մը, Միքի-էլամ եւ Բա-
ղէի անգղիացի ուղեւորն: - Լը-
րազարական հրապարակին վերայ
նոր տեսնուողներուն յորդոր կար-
գացած էինք մեր նախորդ թեր-
թով որ սանձ դնեն իւրեանց լը-
ռելի, ճանչնան իւրեանց անձանց
պահն, ուսանին եւ ուսուցանեն
յարգել աշխատաւորներն եւ ե-
րախապարտ լինել: Այս յորդորն
կրնէ կը հարկադրեն զմեզ այդ-
պէս հրապարակաբար քանի մը
գտնածներն, որ վերջապէս եթ-
նկիս մէջ տեսնուեցան:

Կրնեն թէ մենէ ո՛վ կրնար
մտքէն անցունել որ արդի Ու-
սումնական խորհուրդն, որոյ ան-
դամաց մեծամասնութիւնը կը կազ-
մեն բաղնիսմայ պատկանելի ու-
սուցիչներ, խառնաբայ խմբա-
գիրներ, ամենքն ալ չենք պահ-
պանողականք, - պիտի որոշեն որ
ուսուցչուհիք ալ ուսուցչաց արժ-
անակցեցով խորհրդակցին մեր կը-
րական գործին վերայ: Հետեւա-
բար խառնաբայի եւ չենք պահպա-
նողական կանոններն զմեզ ալ,
որ Ուսումնական խորհրդաց ան-
գամ գտնուելու պատիւ ունինք
անարժանաբար: Այս մակը կրնեն
գործածելու ի՞նչ հարկ կայ Ու-
սումնական խորհրդաց յիշեալ ո-
րոշումն հաճութեամբ եւ հաւա-
նութեամբ հրատարակելու ա-
տեն: Իրենցմէ եւ ո՛չ որ մտքէն
չկրնար անցունել եղբոր որ իրենց-
մէ դատ ուրիշներ ալ օգտակար
գործեր եւ որոշումներ ըրած են եւ
կրնան ընել եղբոր: Մեր ալ չենք
կրնար մեր մտքէն անցունել թէ
այսչափ ամբարտաւանութիւն
այսչափ անապարձութիւն պիտի
տեսնենք, եւ պիտի հարկադրենք
խոհականութեան, խոսքահամու-
թեան ու չափաւորութեան խրատ-
ներ տալ:

Երկարածիդ էջեր կը գտնեն
բողոքական պատուելի մը գրուա-
տելու համար, եւ այդ առթիւ
համայն Ազգը, եւ Ազգին հոգե-
տը իշխանութիւնն իրրեւ մը
անգը եւ քրիստոնէական ներքող
ողիէ եւ յառաջագիմութեան կեն-
սական պայմաններէ զուրկ կը
հաշակեն երեսուն տարի յառաջ
Միքի-էլամ անուն Հայ բողոքա-
կանի մը Հայ գերեզմանատան մէջ
ընդունուին յիշատակելով կեր-
պիւ իւր: Զգիտեն ինդիկը թէ
ինչ էր այդ մերժման պատճառն,
եւ ո՛րպէս արդարացաւ այդ մեր-
ժումն առաջի ուղղութիւն եւ ու-
ղիմար աշխարհի: Չեն գիտեր, եւ
թերեւ չեն ուզեր գիտնալ թէ
Հայք եւ Հայոց հոգեւոր իշխանու-
թիւնը քրիստոնէութեան վայել
ողի կը կրնեն առաւել քան զայլ

բազում, եւ առաջի տեսնող ա-
չայ արձանայեալ կան այդ ալ-
նիւ ոգւոյն բազում եւ բազմազան
գործերն: Մեր՝ որ Միքի-էլամի
խնդրոյն ժամանակ կայինք 30
տարի յառաջ, կայինք նաեւ աս-
կից 15 տարի յառաջ ալ, եւ չը-
գադարեցանք բողոքայ աղապի-
ներ բարձրացնել, չըեցինք մի-
շե որ Բաղէի վիճակին մէջ ար-
աւարտ Հայ գերեզմանատան թաղ-
ուած անդիւրացի ուղեւորի մը մար-
մինը նոյն տեղէն հանուելով գե-
րեզմանատան ամենաբնակիչ կող-
մէ չմտաւորեցաւ, այդ թաղումը
մերժող եկեղեցականներն առաջ-
նորդութեամբ եւ Հայ եկեղեցւոյ
անձահանգէս թաղաւոր: Ունե-
ցած եմք այսպիսի խոտարարու-
թիւններ: Վկայ են Փոստի թեր-
թերը: Բայց միշտ ջանացած եմք
չափաւորութեան սահմանէ դուրս
չենել, թեթեւութեան մէջ չը-
գտնուել, եւ խորշիկ անապար-
ժութեան: Մեզ պատիւ կը հա-
մարիմք այսպիսի խոտարարու-
թիւն եւ պահպանողականու-
թիւն: Եւ փափաքելով կը փափա-
քիմք որ մեր նորեկ պաշտօնա-
կիցը ալ հաճին այսպիսի պահ-
պանողականութեամբ եւ խոտա-
բարոյութեամբ վարուիլ, եւ հե-
տեւար չվնասել իւրեանց ան-
ձանց, չվնասել Ժողովրդեան
Վիճ մեծ է մեր խոտարարու-
թեան եւ այլոց թեթեւաբարոյ-
թեան մէջ:

Ներքեցէ մեզ, ո՛վ նորեկներ,
ամենայն խոտարարութեամբ իրնդ-
րել ի ձեռք, որ հաճիք զինանք
ընթեւումը հայկական երեսնամե-
կայ լրագրութեան հատորներն:
Այո՛, պիտի տեսնէք ինչո՞ւ չա-
բան, որ տակաւին ձեր մտքէն
չէք կրցած անցունել: Պիտի տես-
նէք թէ ի՞նչ եւ ո՛րչափ բաներ
գրուած են մեր վանօրէից, եկե-
ղեցականաց, վարժարանաց, ըն-
կերութեանց, իգական սեռի
պարտուց ու իրաւանց, քրիստո-
նէական ոգւոյ եւ այլ բարոյական
ու անտեսական յրքնազան կա-
րեւոր նիւթոց ու առարկայից վե-
րայ: Կաղաչեմք, կարգացէք խո-
հականութեամբ եւ ուղի ուշով:
Մի՛ վերցըք թեթեւաբարոյ-
թեամբ եւ մի՛ մեծարանէք թէ
դուք էք որ արդ կը գրէք կարե-
ւորագոյն ու օգտակարագոյն բա-
ներ: Կաղաչեմք, խոտարարութեամբ
վարուեցէք: Կերնչիմք: մի՛ գու-
ցէ խոտարարուից ու չըմք պահ-
պանողականաց սկսածն բողոք-
ութիւն խափանէք: Դժբախտ ա-
ռէք թէ ո՛րչափ մեք նոյնչափ
առաւել դուք տակաւին շատ
պէտք եւ մեծ կարօտութիւն ու-
նիք ուսանելու: Հրահանգի եւ փոր-
ձի, եւ կրնաք երեսնամեկայ կամ
հին լրագրութեան ձեզ օգտա-

կար դասեր առնուլ եւ աւանդել
ընթերցողացը, եւ մեք անշուշտ
կը հրճուիմք՝ մեր գրուածոց այս
կամ այն մասն ընդօրինակեալ
տեսնելով:

ՓՂՊԱՅՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

Երեւիս. 22 Յունիս 1892: -
Մեծ գործերն յաւիտեանահաւու-
թեան կնիքն ունին: - Ժողովրդի
նիւթական եւ բարոյական կենաց
պղծանքը բառնալու ծառայող
ամէն ձեռնարկութիւն իմ կարծ-
եօք՝ մեծ են եւ յաւիտեանական,
եղբայր Հայ Ժողովրդեան մի
մասն իւր պէտքերն, պարտքե-
րէն, առօրեայ հոգերէն զատ,
ունենք նաեւ ջուրի հոգ մը: Ոմանք
ի վաղեմի ժամանակս յաջողած
էին այդ թաղելու սեպհական
ջուրերը իւրացնել, քաղաքի մէջ
անապատ դարձնել մի քանի թա-
ղեր, որոց յանցելուսն սեպհա-
կան ջուր ունենալուն անսուտ
վիճակն այժմ երկրի խորքէն
երեսն եկած հսկայ աղբա-
նէրն են: Սոյն անշուշտ թաղեր
աղբառաց բաժին կ'ընէր, շատ
անգամ՝ հայ եւ ջուր երկու կեն-
սական պիտոյքները չէին կարող
գտնել: Մերոնքն, հիւանդը,
ջուրը կը մուրար դրացիէն: Իսկ
հեռաւոր վայրերէ օրը երեք ան-
գամ ջուր բերելու դատապարտ-
եալ օրիորդք եւ հարսներ երթե-
լարձի ատեն անձահ ու անպատ-
շաճ վարմանը կը պատահէին: Այս
անհանգուրժելի վիճակին դար-
մանն ըլլալու բաղձնօք ցարգ ըն-
կերութիւնք կազմուած գումար-
ներ հաւաքուած էին, բայց կա-
թիլ մը ջուր բերել յաջողած չէին:
Ջանք եւ դրամ կորստեան մատ-
նուած էին: Միշտ այս մեծ գործ
կըսպասէր մեծ անձնաւորութեան
մը: Գեր. Տ. Խորէն Սրբազան երբ
ձեռք առաւ Երեւանի առաջնոր-
դութեան գեղը, ջրի ընկերու-
թեանց կնիքը եւ եթ գտաւ
կենդանացոյց զայն: Խոհուն եւ
գործօն յանձնակալի մը անօրե-
նութեան յանձնեց, յորոց ոգի ի
բռնին աշխատողներն են Արթ. Տ.
Արաքսամ քահանայ Արեւան,
Մեծ. Մ. Սաղաթիէլ եւ որդին
Կարապետ Էֆէնտիք: 1885 ին,
Մ. Սաղաթիէլ Էֆէնտիք որդւոյն
հետ թաւառեցին անուն վայրէն
ջուր ակն ծախու կառնեն գիտակ-
ցութեամբ Տ. Խորէն Սրբազանի
նոյն տարւոյ Օգոստոսի սկիզբը
թաւառեցին առաջ բաճ եւ բրիչ
կըկտին պղնձ մեղք երեք
մեղք երկու մեղք խոր, մէկ մեղք
լայնութեամբ հոյակապ ջրուղի-
ներ: Եթ թաղաւոր մէջ ջրի ակն
մինչ եկեղեցւոյ գաւիթը 8500
կանգուն ջրուղի, մէկ հոյակապ
կամուրջ (գարդարեալ օսմանեան
թուղթայով) կը շինուի, որոյ

ծախքն հասած է առաւել քան
3000 օսմանեան լիւրայի, որ հա-
ւաքուած է Երեւանի աղբառ իսկ
սրտով աղնիւ Հայուն կամաւոր
նուէրներով: 3000 լիւրային մէջ
այլի կանայք, աղբառիկ օրիորդք
եւ բաժին ունին: Չեմ յիշեր նա-
խանձու արգելքներն որք շինու-
թեան եթ թաղաւոր միջոցին
այլ եւ այլ գիտակցութեամբ սպառ-
նացան, սակայն շնորհիւ Տ. Խորէն
Սրբազանի երբ կամուրջ օսման-
եան կարծի անուամբ կոչուեցաւ
եւ ոսկեղօծ թուղթայով սկսաւ
փայլել, կորագրուի մնացին նա-
խանձ եւ առեւտրութիւն: Մովսէս
Եղիստոսի անապատին մէջ վերին
աղբեցութեան շնորհիւ առանց
նեղութեան գաւազանի մի հար-
ուածով ջուր դուրս բերաւ ապա-
ռածին: Պ. Լեւոնտի ընկերու-
թեան դրամական զօրութեան
շնորհիւ Արթիկէն Արաքից հետ
պահեց: Միջերկրական եւ Կար-
միր ծովերուն մէջ Սուէիչի պա-
րանոցը բացաւ: Այն երկուցուն
առաջինը մարգարէի, վերջինը
դրամական զօրութեամբ զինեալ
էին: Իսկ Խորէն Սրբազան, ինքն
արգէն ստակ գանձելու գրպան,
քաակ չունի: Ժողովուրդն աղ-
բառ. 8500 կանգուն ջրուղի չի-
նել, մէն մի կանգուն գրուի ար-
գելքի մը բախիլ, տեսակ տեսակ
գիտաւորութեանց տոկալ, ջուր բե-
րելով քանի մը թաղերու կեն-
սական պէտքն հոգալ: Եկեղեցւոյ
գաւիթը ընտիր քարերով առ-
կան շինել: ասոնց եղբայրացին
անգամ չէր հաւատար: Խորէն
Սրբազան Ժողովրդեան սիրտն եւ
քաակն առած է, գրաւած է.
տոկաց եւ յաղթեց: Վերջապէս
Յուլիսի 19 ին կիրակի միջօրէին
ջուրը սկսաւ հանգարտիկ պտոյտ-
ներ ընել Հայոց թաղերուն մէջ.
Ժերուելը հոյանի գրուիով երկինք
կը փառաբանեն: Կանայք երես-
նին խաչակնքելով ջրով կը մը-
կըրտուին (երես, ձեռք լուալ):
պատանիք իրարու ջուր կը սըր-
կեն: Նոր վարդապետ է՝ կարծես:
Տ. Արաքսամ Արեւան, ջրուղին
գնալ գաղթն երեք ծերացած կը
տեսնուէր: այսօր նոր արիւնով
ողեւորեալ ջրի բղնած վայրը յան-
նակալի ընկերներով նստած.
դարձեալ ստակ կը հաւաքէ,
կիւլլէնկեան վսեմ: Յովհաննէս
Էֆէնտիք Տէր Հօր ձեռքէն ունի
մը ջուր խմելով շնորհակալու-
թիւն կը յայտնէ իւր նուէրով,
Այսօր մեծ ուրախութիւն մը կը
պարարէր Ժողովրդեան սիրտ:
Յուլիսի 25 շաբաթ գիշեր, որոյ
յաջորդէ կիրակի էր, ամէն թաղ
ամէն տուն կենդանութիւն կը
տիրէր: ջուր եկեղեցի պիտի
գար: Յուլիսի 26 կիրակէ առա-
ւօտ, յետ աւարտման եկեղեց-

ւոյ, Խորէն Սրբազան զգեստա-
ւորեալ, քահանայք շուրջառնե-
րով, երգեցիկ մանկուհիք եկեղե-
ցական շապիկներով, եկեղեցւոյ
մէջ թափոր կազմած՝ դուրս ե-
կան եկեղեցւոյ արեւմտեան առագ-
դրէն, որպէս զիմաց տասը մեթր
հեռի շինուած է ջրին շքեղ ա-
ւաղանը: Սրբազան Հայրը բարձր
աթոռի մը վերայ նստաւ՝ շրջա-
պատեալ ի քահանայից եւ ժողո-
վական տեսար: Ջրին վարպետ-
ներէն մին երբ ջրուղեաց խողո-
վակի հեղաթիւք օգէն ջրի մե-
տենալը նշմարեց, խոտարարու-
թեամբ գիտելով նորին Սրբազ-
նութեան, ջրի խցանը քաշելու
հրամանն ինդրեց: ստացաւ: Խը-
յանը բացաւ: Սրբազան Հայրն
յոտնկայս խաչակնքեց: ջուրն ըս-
կըսաւ շատուանէն բարձրանալ
եւ ողլունը զինքն սպասողներն,
ծողովուրդն ծափահարութեամբ,
Սրբազանն եւ բոլոր զգայուն սըր-
տեր ինդութեան քաղցր արտաս-
ուօք ողլունեցին ջրոյ գալուստը:
Սրբազանն, քահանայ Հայրը եւ
Ժողովական Տեալք մէկ մէկ ունի
ջուր ճաշակեցին: Բոլոր ներկայք
կեցցէ վեհ: Կայսրն մեր Սուլթան
Համիտ գոռաւով իրարու ջուր
օրսկեցին: Մեզ վեհ: Կայսրն
ձօնեալ երգ մը, եւ Կայսրն եւ վար-
չական ու զինուորական մեծա-
մեծաց եւ բոլոր պաշտօնէից հա-
մար մաղթանք մը կարգաց առագ-
երեց Տ. Յովհաննէս Հայրն: ներ-
կայք իրենց ամեններով օղբ կը-
ղղողէին: Մաղթանքէն վերջ
ջրուղւոյ շինութեան ծախուց մաս-
նակցող ընդհանուր նուիրատուաց
համար առաջնի շուրջը հան-
դուտեան շարական երգեցին: ա-
պա անդաւատանի վսեմ օրհնէքն:
Սրբազան Հայրը Ժողովուրդն իւր
ուրախութեան մէջ աղատ թողով
իշաւ: Առաջնորդարան, որոյ ըն-
դարձակ սրահին մէջ, քահանայք,
Ժողովականք, տեղացի եւ պան-
դուխտ առաջնակարգ ազգայինք
կըսպասէին: Նորին Սրբազնու-
թիւնը հակիրճ ընդուաւ այս մեծ
գործոյն անցեալն ու ներկայն
բացատրելով շնորհատուրեց այս
յաջողութիւնը: Սրբազանի գոյու-
րիկ գոհաբանութեան յաջորդեց
վեհ: Կայսրն ձօնեալ երգ մը.
ապա Ռուբինեան վարժարանի
անօրէն Գեորգ Էֆ: Ոսկերիչեան
ճառ մը: Պ. Հայրապետ Սար-
աաֆեան ճառ մը: յետոյ Առաջ-
նորդարանի քարտուղար Կարա-
պետ Էֆէնտիք Տ. Գրիգորեան
թուրքերէն ընդուաւ ճառ մը եւ
գրաբառ ոտանաւոր մը կարգա-
ցին: ճառալսուողութեանց ատեն օ-
շարակ կը տրուէր ներկայից: ա-
ռաջին բաժակը Ս. Հայրն վեղար
ի գլուխ յոտնկայս վեհ: Սուլ-

հեղուցներ են : Նոյն օրը Գեր . Տ. Սերիստակէս Եպիսկոպոս Սեդրակ-եան Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ մէջ աղ-բա քարոզ մը խօսեր է :

— Նախորդ ամսոյ 23ին , ի Տու-լէթ (Ռուսիա) և0 ի չափ Հայ կա-նայք Ս. Ասատուածածնայ պատկե-րն ի ձեռնին աղօթիւք և մաղթա-նք տունէ տուն շրջեր և դրամ հաւաքեր են , այդ դրամով ոչ-խաղներ գնելու և զոհ ընելու հա-մար , որպէս զի Տուլէթ քաղաքն ընդ մնայ քրիշտայն :

— Պարտաւոր նախորդ պատ-արեական փոխանորդ Տ. Վահան զանայ վախճաններ է ի Պատրա :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր Օգոստ . Վեհապետին , Մեծ Սուլթան Համիտ Կայսեր գա-լակալութեան տարեգարծի տօնի օրն է առաջիկայ չորեքշաբթի : Եր պատրաստուի բովանդակ երկիրն ընդհալուք կատարել այդ մեծ տօնն : Նորին Կայսերական Մե-ծութեան հանապազօրեայ աշխար-հալէն տընութիւնն , որոց բարի բարի արդիւնքն ըստ ամենայնի ի վայելքն ընդարձակածաւալ երկ-րին , և զորս սընշանօք կը դըր-ուատեն նաև Վեհապետը Ներսիսի և ներկայացուցիչը նոյնն , արդա-րև մշտնջենաւոր երախտագիտու-թեան անժխտելի պարտ կը դնեն ամենուս վերայ , և շատ դոյզն փոխարինութիւն են մեր բարե-մաղթութիւնք , դրուագք , նը-ուագք , հանդէսք և տօնախմբու-թիւնք : Մեր , որ առիթ կորոնեմք Մեր սրտի և ոգւոյ շնորհակարեայ զայնմայ արտայայտիչ ձայներ բարձրացունել , յանձնարին ու-րախ եմք որ այս տարի ալ մեր սրտանուէր բարեմաղթութիւնն ին-րեն յոտս Նորին Կայսերական Վե-հապետութեան հոյապանծ գա-հոյից օրհնելու մեծ բարեբաղդու-թիւնն ունիմք :

— Երէկ , ուրբաթու աղօթից հանգէսէն ետքը , նախ պարսկա-կն և ապա գաղղիական զեռ-գանք Օգոստ . Սուլթանի ներկա-յանալու պատիւ ունեցան :

— Կուսակալաց շրջագայու-թեան ծախուց յատկացեալ տա-րեկան 30000 զրուշը 20000 ի զեղչել որոշուեցաւ , և հրահանգ դրուեցաւ ներքին գործոց նախա-րարութեանէ թէ՛ ո՛ր եղանակաց մէջ պիտի ելնեն ի շրջագայու-թիւն , ինչ կերպով պիտի կատա-րեն այդ շրջագայութեան պար-տաւորութիւնն , և որպիսի տե-րեկաբեր պիտի մատուցանեն ի իրան :

— Կայսերական կառավարու-թիւնն տնօրինեց որ հանքային արտօնութիւնն ունեցողներն եթէ պարտութիւնն այլու՞ տալ ու-զեն , կայսերական հրաման ստա-նալու պարտաւոր լինին այսու-հետեւ :

— Թղթատարութեան և հե-ռագրութեան վարչական ժողովն որոշեր է՝ այսուհետեւ պաշտօնա-լուրի ընել այն պաշտօններն , որ մէկ ամսոյ մէջ երեք օր բացա-լայ կը գտնուին , և չեն կրնար պայուցանել բացակայութեան բանաւոր պատճառաւ լինելն :

— Ներքին գործոց պաշտօնա-տունէ գրուեցաւ գաւառներն , որ առանց անցագրի եղող մարդոց շրջագայութեան թող չտան :

— Տրապիզոնի նախորդ կու-սակալ Ալի պէյի համար 5000 զրը ամսաթուղակ որոշուեցաւ :

— Եւրոպայ դրամատեարց ս-մանք՝ Տրապիզոնէ ի Պայպիտ երկաթուղի շինելու արտօնութիւն կը խնդրեն :

— Բումէլիի երկաթուղւոյ վեր-ջին վիճակահանութեան երկրորդ պարգէն (60000 ֆր .) Վաթուրի Գանլըճա գիւղի նաւավարաց պե-տին վիճակեր է :

— Սապահ լրագիրն կը գրէ թէ՛ կառավարութիւնն խմանալով որ Վալաթիա Տէյրիմէն իսան Սարգիս Էֆէնտիի տնտէկին մէջ Մեծին Ա-ղեկանդղիի գրամներէն 855 հատ 100 նոց սակի կը գտնուի , ըստ օրինի ձեռնարկեր է տնօրէն զար-ծանն :

— Սերպիոյ կառավարութիւնն առաջին աստիճանի թագովա պատ-ուանշան ընծայեց Բարձր . Մեծ Ն-պարքուի :

— Ստամպոյի նահանգի պայմա-նագրութեանց նախորդ քարտու-ղար Սրապիտէ Էֆէնտի Պէկեան՝ թուրքերէն , գաղղիարէն , հայերէն ու յունարէն լեզուօք ծանուցում-ներ հրատարակելու պայմանաւ , Մեծմուսլայի իւնաթ անուամբ թերթ մը հրատարակելու հրաման ստացած է :

— Սամաթիայի ձկնորս Լեոն և ուրիշ Լեոն մը Սամաթիոյէ գիշերի ժամը 3 ին մակուկով Մաք-րի գիւղ երթալու տուն , մէկը երկաթով միւսին գլուխը վերաւո-րեր և բռնել ծովը նետեր է . բայց նա լողալով ցամաքն ելեր և Մաք-րի գիւղի ոստիկանութեան հա-ղորդեր է : Ո՛չ մակուկն և ո՛չ ոճ-րագործ Լեոն գտնուած չին դեռ :

— Պատրայի նախորդ կուսա-կալ Հիտայէթ փաշա՝ որ ի Կ. Պո-լիս ուղևորեալ էր , Մարաշի մէջ հիւանդացի մուրեր է :

— Զմիւռնիոյ նահանգի Այսոն գաւառի Տէրվէտ գիւղի անտա-ւաց մէջ հրդեհ պատահելով , ա-հասոր օձերու ստուար փշմախ մը որջերէն դուրս յարձակելով յիշեալ գիւղը թափեր են : Իւ-ղացիք ահաբեկեր , և իւրեանց բնակարաններն ու խանութները թողնով՝ մերձակայ լեռներն փա-խեր են : Օձերն մանելով տունեն ու խանութներն՝ սկսեր են ուտել խմել ամենայն պարէն ու պաշար և որջացեր են այն տեղերն : Այ-տընի երկաթուղւոյ ընկերութեան գործակալատար Պ. Գրէսքիէ լամ-նալով Զմիւռնիոյ կառավարու-թիւնը , անմիջապէս տնօրինու-թիւններ եղեր են և ստակեցու-ցեր են 300 ի չափ օձեր : Բայց գիւղացիք չեն համարձակեր վե-րադառնալ ի գիւղ , օձերուն թի-ւըն իբրեւ հազարաւոր ենթա-գրելով : Կառավարութիւնն ստիպ-ուեր է 400 լիւրայի ուտելիք և այլ պիտոյք զրկել փոխտտական գիւղացւոց , և պէտք եղածն հը-րամայեր է օձերն ընալին՝ ընելու համար :

— Իսկէնտէրունի և Նիկիսո-սի մէջ երթևեկող էլքիտա անտն շողեռան (Պէլս Աղիա Մինօր անդղիական ընկերութեան) կաթ-սայն պայթելով ընկղմեր , և 300է աւելի ուղևորաց բաղուժ և նոստատաց մէկ մասն զոհ եղեր են :

— Սիրիլիի բնակիչներէն հա-րուստ Արնաուտ մը ասկից 40 ամիս յառաջ անյայտ եղած էր և մինչդեռ կը կարծուէր թէ հրէայք սպաննած են , այս օրերս երևան ելած են սպանիչը : Առնաուտն՝ փռան հրէայի մը մէջ աշխատող եղբօրն մէջ երկու փռա կը բանայ . և ու-րովհետեւ այս նորահաստ փռ-ռերն կը վրասեն միւս փռռե-րուն , ուստի Արնաուտին կը թըշ-նամանայ նորա եղբօր հին վար-պետին հետ , օր մը Արնաու-տին իւրեանց մէկ փռռը կը տա-նին , կայնիսով կըսպանեն , մար-մինը կը թաղեն փռան մէջ , և ըս-պանելոյն գրպանի գրամները կը բաժնեն իւրեանց մէջ : Վասիլ Ե-րեք ամիս ետքը ոճիւն իբր գաղտ-նիք կը հաղորդէ անտառապահի մը ալ յանցանքի մը պատճառաւ Լատիւնէ բանտն աղ-լուրէն է :

— Սերպիոյ պատանի արքայն վերադարձաւ ի Պէլլիստ : Զրոյց կայ թէ պիտի նշանուի Գարատա-ղի իշխանի կրտսերագոյն դստրին

ամիս յառաջ անյայտ եղած էր և մինչդեռ կը կարծուէր թէ հրէայք սպաննած են , այս օրերս երևան ելած են սպանիչը : Առնաուտն՝ փռան հրէայի մը մէջ աշխատող եղբօրն մէջ երկու փռա կը բանայ . և ու-րովհետեւ այս նորահաստ փռ-ռերն կը վրասեն միւս փռռե-րուն , ուստի Արնաուտին կը թըշ-նամանայ նորա եղբօր հին վար-պետին հետ , օր մը Արնաու-տին իւրեանց մէկ փռռը կը տա-նին , կայնիսով կըսպանեն , մար-մինը կը թաղեն փռան մէջ , և ըս-պանելոյն գրպանի գրամները կը բաժնեն իւրեանց մէջ : Վասիլ Ե-րեք ամիս ետքը ոճիւն իբր գաղտ-նիք կը հաղորդէ անտառապահի մը ալ յանցանքի մը պատճառաւ Լատիւնէ բանտն աղ-լուրէն է :

— Սերպիոյ մեծափայլ թամ վաճառականներէն Պ. Իօլօ Գրէյ-յ-մանովիչ մեռեր է այս օրերս , թողնով գիր մը՝ որով իւր քանի մը միլիոն հարստութեան մէկ մա-սըն կտակած է ի նպաստ բարե-պաշտական հաստատութեանց :

— Վիեննայի , Փարիզի և Պէր-լինի մէջ այս օրերս տարադայ-ման ջերմութեան պատճառաւ բաղուժ արեւահայր կը հիւանդա-նան , և ոմանք կը մեռնին :

— Ամերիկայի Նիւհալէն քա-ղաքի մէջ Լէնիտաս Վոլկարիս ա-նուն հեղին մը բռնուեր և Ա-թէնք զրկուեր է : Ասկէց 3-6 տա-րի յառաջ Կ. Պոլիս Գումրափուի ծովուն բացերը Բոսփորոս անուն հեղին նաւուն նաւաստիներէն և եղեր , որք (հինգ հոգի) նաւապե-տը սպաննած ու 2000 գաղղի-ական սակի գրաւած էին , և չոր-սը բռնուելով՝ Աթէնք զրկուեցան ու մահուամբ պատժեցան : Իսկ սա Լէնիտաս՝ որ ոճրագործոց պա-րագլուխն է եղեր , յաջողեր է փախչիլ , և Ամերիկայի յիշեալ քաղաքին մէջ 6 տարեէ հետէ ծաղկավաճառութեամբ կը պա-րասի եղեր : Սա իւր ոճիւն անդ-պարծանօք հռչակած լինելով՝ երբ ընկերին հետ գփտեր են , ընկերը գնացեր հազարեք է ոստիկանու-թեան տնդոյն , և հետեւաբար բռնուեր է Լէնիտաս :

— Սերպիոյ բանակին հրամա-նատար Զէքի փաշա ուղևորու-թեան մը ատեն կառքէն լինալով վերաւորուեր է :

Պատմագր . աւսիման , պաեսոն եւ պարգիւ . - Օգոստ . Սուլթանը ծանրապէն տուի մը պարզեցնել ծովային նախարար Հա-սան փաշայի . - Միւթէմայիլի ա-տիճան՝ Գարահիսարը Շարքիի կա-ռավարել Մէհմետ Շարքի Էֆէն-տիի . - Ներկորդ աստիճանի Մեծի-տիյէ պատուանշան՝ Գաղատիոյ նահանգի Մէքթուպը Բիւքնէտ-տին պէյի . - Ներկորդ աստիճա-նի Մեքթուպը պատուանշան՝ գա-տական ու կրօնական գործոց նա-խարար Բիւզա փաշայի երէց դըս-տեր : - Բապիայի աստիճան՝ Ա-մասիոյ քաղաքապետութեան գե-ղագործ Ալթունեան Միկրիշ Է-ֆէնտիի :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Կըսուի թէ՛ Պոլսապոյի Է-միրին գլխաւոր պաշտօնեաներէն հինգ հոգի Աթաբէրանի ճանա-պարհա Պետրապուրի գնացեր են , և նոյն ինքն Էմիրն ալ ի մօտոյ Պա-գուի և Տփղիսի ճանապարհաւ Պետրապուրի պիտի երթայ :

— Փարիզի Կուլա լրագիրն գը-րած է թէ՛ Գաղղիոյ և Ռուսիոյ կառավարութեանց մէջ 3-5 տա-րի տեւելու պայմանաւ պահպանու-ղական դաշնակցութեան մը ա-ռաջին հիմն դրուեր է այս օրերս ի Կաշինա : Ըստ այսմ , Գաղղիա Ռուսիոյ պիտի թողու Կարմիր ծո-վա եղերքն երկրներն , և ի պաշ-տօնէ պիտի ընդունի ի հապէշաս-տան Սթրասպուր հապէշաց պաշտ-պետութեան համար Ռուսիոյ ու-նեցած իրաւունքն : Փոխադարձա-բար Ռուսիա Գաղղիոյ ամբիւրեան ձեռնարկութեանց պիտի օժան-գակէ :

— Սերպիոյ պատանի արքայն վերադարձաւ ի Պէլլիստ : Զրոյց կայ թէ պիտի նշանուի Գարատա-ղի իշխանի կրտսերագոյն դստրին

վիերա իշխանուհւոյ հետ , որ դեռ հինգ տարեկան է :

— Ռուսիոյ կառավարութիւ-նը պատուիրեր է Վարչախոյ իշ-խանութեանց որ այսուհետեւ լեհ գործաւորք և աղքատիկ աղայք ռուսական լեզուն ուսանին փո-խանակ լեհերէնի :

— Ամերիկայի հռչակաւոր Ե-լեքարագէտ Մ. Լաիքնի գործա-րանաց միոյն այրեացաւոր լինելն ծանուցած եմք : Արդ լուր կայ թէ՛ Նիւ-ձէրսէյի կողմէն ունե-ցած գործարանն ալ յանկարծ վրեր , չորս հոգի զոհ եղեր , և նոյն ինքն Լաիքն մաղապուր ճո-ղապուր է :

— Սիրիլիոյ մէջ սպառազին-եալ աւաղակաց խումբ մը յա-փըշտակեր տարեր են Պ. Սթիթա-լէրի անուն անձն , նորա որդին և Գանչիօր կոմսուհին , և արձակեր են՝ 160000 ֆրանք ստանալէ ետքը :

— Սերպիոյ մեծափայլ թամ վաճառականներէն Պ. Իօլօ Գրէյ-յ-մանովիչ մեռեր է այս օրերս , թողնով գիր մը՝ որով իւր քանի մը միլիոն հարստութեան մէկ մա-սըն կտակած է ի նպաստ բարե-պաշտական հաստատութեանց :

— Վիեննայի , Փարիզի և Պէր-լինի մէջ այս օրերս տարադայ-ման ջերմութեան պատճառաւ բաղուժ արեւահայր կը հիւանդա-նան , և ոմանք կը մեռնին :

— Ամերիկայի Նիւհալէն քա-ղաքի մէջ Լէնիտաս Վոլկարիս ա-նուն հեղին մը բռնուեր և Ա-թէնք զրկուեր է : Ասկէց 3-6 տա-րի յառաջ Կ. Պոլիս Գումրափուի ծովուն բացերը Բոսփորոս անուն հեղին նաւուն նաւաստիներէն և եղեր , որք (հինգ հոգի) նաւապե-տը սպաննած ու 2000 գաղղի-ական սակի գրաւած էին , և չոր-սը բռնուելով՝ Աթէնք զրկուեցան ու մահուամբ պատժեցան : Իսկ սա Լէնիտաս՝ որ ոճրագործոց պա-րագլուխն է եղեր , յաջողեր է փախչիլ , և Ամերիկայի յիշեալ քաղաքին մէջ 6 տարեէ հետէ ծաղկավաճառութեամբ կը պա-րասի եղեր : Սա իւր ոճիւն անդ-պարծանօք հռչակած լինելով՝ երբ ընկերին հետ գփտեր են , ընկերը գնացեր հազարեք է ոստիկանու-թեան տնդոյն , և հետեւաբար բռնուեր է Լէնիտաս :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Ք

ԲԱՐԻ ՀԱՅՐ

ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՂ ԵՐԵՒՈՅ

— Ինչ կըսես , Գէորգ իմ , կարելի է գտնել մարդ այնքան երախտագէտ , այնքան հաւա-տարիմ , այնքան անձնուէր , որ-քան Սեւանի լիւն : Եւ սակայն մեք չարաչար կը վարեմք անասուն-ներն՝ առանց մտածելու թէ նորա ունին առաքինութիւններ , յորոց մեք զուրկ եմք : Այս պատճա-ռաւ , զաւակս , Եւրոպայի ո՛չ միայն բարձր կը վարեն կենդա-նիներն , այլ և կը պատժեն տու-գանօք զայն՝ որք նոցա կը չար-արարեն :

— Ինձ հետաքրքրական կը թուի , հայր իմ , հոգալ եւրո-պիոյ մէջ անասնոց համար առա-ւելագոյն քան որչափ աստ կը հոգան մարդոց համար :

— Ինչպէս կըսես զայդ , Գէ-որգ , ինչ ըսել կուզես :

— Առջի օրն երբ արձակե-ցանք զայրոցէն , պատահեցանք ճանապարհին վերայ աղքատ ծե-րունի մը , զոր երկու փոքրագ-ը լիկ մանուկներ կը հալածէին քարերով : Գէորգ ծերը՝ մինչ-դեռ կը վաղէր հարուածէ աղատ մնալու համար , սահեցաւ , ին-կաւ գետին և արիւնեցաւ երեսն : Յայնժամ մեք մօտեցանք , զայն վերաջնք և տարինք խրճիթը :

— Մեծ էր այն փոքրագը լիկ մանկանց չարաբարոյութիւնն , զաւակս , վասն զի ամենեքին և մանաւորապէս երիտասարդք ու-նին պարտաւորութիւն ծերերը յարգելու : Երբ կը տեսնես ճա-նապարհի վերայ ծեր մը բազմա-պիտակ մաղով և մօրուքով , չե՞ս գիտուիր պատկառանք նորա տեսլեան վերայ : Ո՛րքան այդ ծերը տեսաւ , ո՛րքան լսեց , ո՛ր-քան տառապեցաւ իւր կենաց մի-ջոյնն : Նա է կերպ մը կենդանի պատմութիւն : Մեր նախահաղք մեծապէս կը յարգէին ծերերն , և քեզ պիտի պատմեմ միայն եր-կու օրինակներ մեր նախահաղք առ այնս յարգանաց :

ՄԵԾՆ ԱՂԵՔԱՅԻՆԵՐԻ (ՄԵՐՈՒՄԻՆԵՐ) Դ

— Տեղեկացար թերեւս պատ-մութենէ , Գէորգ , թէ Մեծն Ա-ղեքսանդր՝ Մակեդոնիոյ արքայն , ի ժամանակի իւր ծանօթ մասի երկրի տէրն՝ կը գտնուէր փռաց ծայրն , և կը ցաւէր թէ ինչու երկիրը չէ եղած մեծագոյն՝ իւր երկրակալութիւններն ալ աւելի ընդարձակելու համար : Սա իւր զօրօք բանակեցաւ Ասիոյ մէկ դաշտին մէջ : Չմեռն էր , կը տե-ղայր առաւ ձիւն , ցուրտն էր ամենասաստիկ : Մեծն Աղեքսան-դրը հրամայեց կրակ վառել . ար-քայական դահուս վերայ նստած կը տարնայր : Յանկարծ կը տես-նէ զօրաց մէջ ծերագոյն զինուոր մը , որ կը դողայր ցուրտէ : Կենդէ իւր գահէն , կուղղուի դէպ առ ծեր զինուորն , կը բռնէ ձեռքէն և կըսէ . - Նիստ առտ , բարե-կամ , և տա՛րքիւր : Ես երկուտա-սարդ եմ , մինչդեռ քո մաղդ է սպիտակ արգէս ձիւն , որ կը տե-ղայ այժմ : Եւ հակառակ զինուո-րին ընդգիմութեան , զայն կը բաղմեցունէ արքայական թիկ-նաթիւ մը վերայ կրակին մօտ :

ՅԱՐԳԱՆԻ ԱՌԻՄԻՍ ՍՊԱՐՏԱՅԻՆՈՅ ԲՈՂ

Ի Սպարտա , չարունակեց Պ . Պալէոլաք , կար օրէնք երկուտա-սարդաց հրամայող կանգնիլ երբ կուգան ծերեր , լռել՝ երբ նոքա կը խօսին , և մէկդի քաջուի ի ճանապարհի՝ երբ կանցնին նոքա : Ամեն հինգ տարին , Գէորգ իմ , Ելլագայի Ոլիմպիա կոչուած մէկ մասին մէջ տօնավաճառ կը լինէր , և կերթային մարդիկ Ել-լագայի ամէն մասերէն : Ի մէջ այլոց՝ այդ տօնավաճառին մէջ թատերական ներկայացումներ կը տրուէին և թատրոնին մէջ կային առանձին տեղեր Սպարտացւոց և Աթենացւոց համար : Կը հասկնաս թէ կը ժողովէին անդ այնչափ բազմութիւն , որ թատրոնին մէջ տեղ գտնուող բարեբաւարի կը համարուէր : Աթենացի ծերունի մը կաղալով և գաւաղանին վերայ կռթնած , կը խնդրէր տեղ գըտ-նել թատրոնին մէջ , այլ ամէն ալ լցուած էին : Աթենացի երկ-

տասարդաց տմանք ամենարկեցին առ ծերունիներն՝ մոտենալով այլ երբ մեծ գիտարութեամբ հաստատուեցաւ մտաւ, ոչ միայն տեղ չըլլին, այլ և սկսան ծաղրել զնա: Սերունդին կը մղուէր նստարանէն ի նստարան, քրտինք կը թրթրէր իւր ճակատը և արտասուք սկսան հոսել աչքերէն: Չայս տեսնելով ըստպարտապէր կարկնաբէկն առ ծերունիներն մոտենալով, կենդանի ամենքն ալ նորա մերձեցնալու ատեն և կամիտութիւն տեղ ընել նորա հոգի իրենց մէջ: Սպարտապէս այդ վարմունքն թաւորելին մէջ ծախսարեցաւ, ի վերջոյ ձեռնարկէր ամօթաւոր, և ծերունի իւր յաւանքներն սկսաւ հեղուլ արտասուք ուրախութեան, և ոչ որպէս զառապինն՝ արտասուք ամօթայ:

Խաղ. Խ. Գ. Կ. Պարսկաշուքի
Կաղնիսոյցի

ԵՐԱՍՏԱԳԵՏՆ

Թուականն իւր 30 տարի յառաջ, Ռէնի դատարանի խորհրդական Պարոն Լ. Պրէսթի դատարանաց նախագահութեան փոխանորդ ժողովուած էր. և որովհետեւ այն ժամանակ երկաթուղի չկար՝ ստիպուեցաւ ճեպակաւ իրենց խորհրդին մը վարձել: Կառքին ուղևորելէն ժամ մը յառաջ տեղաւորել տուած էր սնտուկներն ապա խորհրդին անկիւնն ընտրելով զետեղած էր հոգիւնդն, ծածկոցն ու փոքրիկ տուրքովն, որուն մէջ գգուելութեամբ դրուած էին չիւ մը հին գինի, կէս հաւ և ուրիշ զանազան ուտելիք: Կառքի մէջ ճեպակաւ կառքին վերջը տեսաւ որ մին պակաս է. դեռ քանի մը վայրկեան սպասելով, և երբ կառքը պիտի սկսէր շարժիլ, խեղճ կին մը շնչառաւ փազելով ու 10-11 տարեկան տղային մը թեւէն քաշելով երեցաւ: Կառքի մէջ տեսնելով բացաւ բոլորածն կառքին դուռը, մեքենայար նստոյց տեղին: Մայրը Բրիտանիայի կին մ'էր և անգլագար կուլար: Խեղճը՝ չզգուշանալով անկիւններէն, որք կարող էին ջախջախել զինքն, պատուհանէն որդեակը գրկելու ու համբուրելու միջոցը գտաւ ու ըսաւ.

— Խեղճի և խոհմի եղբ'ր, սիրելի ժամս, մտածէ՛ երբեմն մորդ վերայ. պատուէրներս մի մոռնար. ահաւորի առ' ինչ որ ունիմ, — ըսաւ ու փոքրիկ ծրարիկ մը դրաւ նորա ձեռաց մէջ. — առաջին վայրկեաններու համար քեզ պիտի ծառայէ այս. երբ դործի սկսիս՝ աղաչէ՛ յանձնակատարին որ ինձ տեղեկութիւն գրէ թո՛ւ վերայ... ի յիշատակ հորդ...

Անկիւններն մեծ դրդելով շարժիլ սկսան ու կառքն սկսաւ յառաջանալ: Բրիտանիայի կինն արտասուք առաւ և զիսկէ կառքին կառքի մայր կամայ յառաջանալն ու տակաւին կը կրկնէր.

— Վշտակիր մայրդ երբեք մի մոռնար... աղօթէ՛ ամէն օր... և թո՛ւ յանձնակատարին գրէ ինձ:

Յանր մեքենայն դարձաւ անկիւնն ու միտքեան մէջ յառաջանալ սկսաւ: Պարոն Լ. Պրէսթի զիսկէ իւր յառաջանալն կը հարցնէր իւրով թէ՛ ինչ պատճառաւ այս փոքրիկն առանձին կը ճանրորդէ ու ո՛ր յանձնակատարին հետ կուգէ խօսիլ:

Պարոն Լ. Պրէսթի սկսաւ մտնէր, այնպէս որ Ռէնի ժողովուրդն ընդհանրապէս կը գովէին զնա՝ իւր աղքատականութեան, վերջինս թեան և բարութեան համար: Ամենուն սիրելի լինելով ի Պրէսթի ուղևորութիւնն մեծ վշտ պատճառած էր Ռէնի ժողովուրդը:

Երբ մէկ և կէս ժամ ետքը առաջին կայարանն հասան, պարոն Լ.

ցատկեց կառքէն՝ տաքցնելու համար իւր սրունքներն որ Նոյեմբեր ամսոյ գիւնի ցրտէն թմրած էին: Մեքենայար դիտեց կառքին ապակիներէն և զժամն նշմարեց, որոյ գէր դէմքն մանիշակի գոյն առած էր և որ կուգէր մասնակցել տաքցնել շնչով: Պարոն Լ. Պրէսթի ըսաւ.

— Դու կը գտաս, փոքրիկ, ըսաւ՝ նշմարելով որ առանձին կը գտնուի խորի մէջ:

— Ո՛հ, այո՛, պարոն:

— Մինչև ո՞ր պիտի երթաս:

— Մինչև Պրէսթի:

— Պրէսթի. բայց մինչև հասնիս՝ սառած պիտի լինիս արդէն: Չայս ըսելով բռնեց տղային ձեռքը, վար իջնոց, ու առաջնորդին ծանուցանելով իւր պատկարները խորհրդ տալու: Յետոյ բռնալով իւր ծածկոցը՝ տղային սրունքներուն վրայ թեքեց հոյրաբար. քիչ մը լաւ գինի տուաւ, ու կէս ժամ վերջը երբ նստաւ՝ կենդանանալն ու աչաց փայլելը տեսաւ.

— Դու, այսպէս Պրէսթի կերթաս. այնպէս չէ՛, ըսաւ:

— Այո՛, պարոն:

— Ի՞նչ ընել:

— Նաւաւանջ գրուիլ:

— Քո տարիքը:

— Ես տասն և մէկ տարեկան եմ:

— Դոնէ մէկը կը ճանչնան որ քեզ առաջնորդէ:

— Ո՛չ, բայց հայրս որ նաւատորմին էր, մեռած է նաւաբեկութեան մը մէջ: Մայրս ինձ տուաւ նորա թուղթերն, և ըսաւ որ եթէ ծովային յանձնակատարին ցուցնես՝ բարեկամարար նաւու մը մէջ պիտի գետեղէ քեզ:

— Հասած ատենդ ապրելու համար ստակ ունիս:

— Այո՛... ունիմ, միմեջեք տղային, մօրը տուած ծրարիկը ցուցնելով, զոր սեղանի վրայ դրած էր իւր կարմիր մատանց մէջ:

Բախեց ծրարիկն, յորում մէկ Ֆրանք և 14 սոն կար (7 կամ 7 1/2 դրոշմ քեզ ամէնը):

— Միայն ա՛յդչափ, ըսաւ պարոն Լ. Պրէսթի:

— Տասն մէջ գտնուած ամբողջ ըստակն էր և խեղճ մայրս վաղ առաւ իւր քիչ մը հոյ չափով ունենայ:

— Մայրդ ի՞նչ կրէ:

— Լուսնոյ ընելով կապի:

— Ի՞նչ սիրո՞ւ զնա:

— Ո՛հ, շատ կը սիրեմ, միմեջեք փոքրիկն դողդոջուն ծայրիկն ու արտասուքով արդէն:

— Լաւ, հանգիստ քնայիր, սիրելի զաւակս, և բան մը մի մոռնար. ես քեզ պիտի հոգամ:

Ժամ կատարեց այս հրամանն ու ընտանիքն արեւմտեան ծագունէն: Երբ հասան ի Պրէսթի, պարոն Լ. Պրէսթի արեւմտեան ծագունէն մէջ սենեակ մը վարձած էր, անկողին մ'ալ տեղեկեց տուաւ և հայրական խնամքը ընկերելն տուաւ անդր: Հետեւեալ առաւօտ դատարանին պաշտօնեայք եկան իւրեանց պարտականութիւնն կատարել, և շատ դարձանք երբ խորհրդականին քով գործաւորի բաժնետէն ու պայտեայ կողմերէն տեղեկ տեսան:

— Նախագահ՛դ իմ, ո՛վ է այս գեղեցիկ ընկերդ, ըսաւ պաշտօնէից մին:

— Բարի գործ մը, որոյ համար ձեր մասնակցութիւնը կը բաղձամ պարոնայք, պատասխանեց ծիծաղելով, և քանի մը բառով տեղեկացոյց. Դեռ ընդունել մէջ էին բառերն՝ այցելուաց ձեռներն իւրեանց գրպաններն մտնած էին, և 8 օսկի կը փայլէր նախագահին սեղանին վերայ:

— Ծնորհակալ եմ պարոնայք, այսու մեր պաշտօնական ըրոր պիտոյքն պիտի հոգանք:

Նոյն վայրկեան, ժամն թողնելով իւր տնկիւնն, աչքեր կարմրած, երկչոտութեամբ մտնեցաւ:

— Ո՛չ, պարոն, այս ստակը պէտք է մայրիկիս զրկել, միմեջեք:

— Ո՛հ, հանգարտե՛ զաւակս, մայրդ ալ իւր բաժինը պիտի ունենայ, պատասխանեց Պ. Լ. Պրէսթի:

Խոսեցաւ: Բայց միայն աղաչանք մը ունիմ ձեզ, պարոնայք, դուք որ Պրէսթի ժողովուրդը կը ճանչնաք, կողաչեմ որ այս արժանաւոր աղուն արժանաւոր նաւապետ մը գտնէք: Եւ ես երախտապարտ պիտի լինիմ ձեզ:

Պրէսթի դատարանի պաշտօնեայք ի գուր շարժեալ ժամի կացութենէն նախագահին խորհրդին կատարեցին պէտք եղածն ընելով: Պ. Լ. Պրէսթի ըսաւ.

— Երբեք 50 Ֆրանքեց թղթադրած մը զրկել սա մայր ժամին: Յետոյ ժամն մեկնեցաւ նաւապետին հետ: Պ. Լ. Պրէսթի վերադարձաւ և անշուշտ քանի մը շարժեալ յետոյ մտնեցաւ իւր բարեգործութիւնն: Ծառ ժամանակ անցաւ, երբ բողբոջներէն Պրէսթի զրկեց Պ. Լ. Պրէսթի հետ ըրած ճանդորդութեան 12րդ տարին էր: Արդէն 3 օր էր որ կը նախագահէր անդ: Օր մը կէս օրէ վերջը, դատաւարութենէ մը յետոյ, երբ դատարանի սրահը կը շրջէր, երկուստարդի մը միշտ ետին դառնալով զինքը գիտեցն ուր գրաւեց. դիտեց նաև թէ նորա աչքերն վշտով յամառութեամբ առ ինքն կը յայտնէին: 24 տարեկան բարձրահասակ գեղեցիկ տղայ մ'էր անկողնի վրայ, վառ-վառ աչքեր ու ծովային գրեհոտութեամբ, նախագահին մօտեցաւ ու կտրուկ ձայնով ըսաւ.

— Պարոն, դուք Պ. Լ. Պրէսթի:

— Այո՛, բարեկամս:

— Ռէնի Պ. Լ. Պրէսթի չէ՞:

— Անշուշտ:

— Ո՛հ, պարոն, ըսաւ ուրախ գիւնդ, երկայն ատենէ հետէ ձեզ կը պատմեմ... և Աստուծոյ շնորհակալ եմ որ առաջնորդեց ինձ առ ձեզ:

— Բայց դուք կը սխալեք, զաւակս, որովհետեւ ես ձեզ չեմ ճանչնար:

— Ո՛հ, զիս պիտի ճանչնաք, պատասխանեց երիտասարդն, որոյ ծայրը, շրթունքն և ձեռները կը զոգային:

— Դիտեցէ՛ք զիս... ես ժամն եմ: Ռէնի փոքրիկ նաւամանն... քիչ ատենէն նաւապետ լինելու ձեզ կը պարտիմ: Այն ժամն որոյ մայրն թուառութենէ ազատեցիք...

Այն ժամն որ օր մը չէ անցնեցաւ առանց բարեբար մտածելու և նորա համար աղօթելու... Վերջապէս ես այն ժամն եմ... որ ինքզինքս երջանիկ կը դռնեմ, ձեզ «չնորհակալ եմ» կ'արեւալ ըսելուս համար...

— Նոյնպէս ես երջանիկ եմ, բարեկամս, տեսնելով որ քեզ լաւ դատեցի և արժանի էիք այն փոքրիկ օգնութեան, որ ըրի ձեզ, ըսաւ նախագահն արտասուքով աչքով: Եւ եթէ կարենա՞ւ ուրիշ բանի համար ալ ձեզ օգնակար լինիլ...

Ժամն վարանեցաւ, սեղմելով մեղմիւր Պ. Լ. Պրէսթի երկարած ձեռքն, ու իւր սցոյցի վրայ երկու կաթիլ արտասուք հոսելով, ըսաւ հառաչանքով.

— Ո՛հ, այո՛, բան մը որ չեմ համարձակիր ըսել:

— Ես, ըսէ՛, ըսէ՛, պատասխանեց խորհրդականն:

— Լաւ, կուգէի քեզ գրկել... սա իմ պատուանշանն պիտի լինէր:

Պարոն Լ. Պրէսթի բացաւ բազուկներն, երիտասարդն խոյացաւ անդ: Եւ այս երկու պատուաւոր սիրտերէ ճշմարիտ արտասուք բոլանցան, որոց յաջորդեցին երկու մղեղին համարը:

Խաղ. Զ. Թ.

Ահ տարիներէ ի վեր պանդուխտութեան գիւնդով իսկինսէրուն երուսապէս՝ երկարատեւ և այլ տեղեր շրջապայծառ և ի վերջոյ Կ. Պոլսի յիշմարտեց Միւսթի խառն օտարաշէյ վարդան աղայի հետ արեւելեան իսկինսէրուն հաստատած, և երբեմն Օտտա և Սիստոպոլ երթիկներով առեւտուր կ'ործէր զաւաճած, բնիկ երգչացի Մանրեան խառնուր անուն երիտասարդի մը վրայ չորս տարիներէ ի վեր տեղեկութիւնը դադարած, և և վերջերս նորա մահուան համար սնտոյց և բերանացի լուրեր հասած լինելով, յիշելուն կը պայքարէր և աղքատներ կը փախուր ինքնապէս նորա ալ կամ մեռնալ վիճակին կամ գտնուած տեղն: Կորուստալին տարիքն է այժմ 35. հաստատելն է միշտ, դէմքն փայլ լինդեղնադոյն և յորմնապայն, աչք յոյն և ընչացք սև, քիթ և բերան մեծ կակ, ստորին շարժիլ թանձր, և ճակտին վրայ ունի անկու մէ առաւ կեղծ վերքի սպի մը:

ՄԱՌԱՏԵԱՆ
ԴԿՐՏԻԸ ԵՒ ՅՈՒՆԱՆԵՒՍ ԵՐԱՐՑ
ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՐ
Երկարի, խորհրդարանի, գործնաց եւ այլոց

Առ վաճառական եւ գործակատար Կ. Պոլսոյ, Անատոլի եւ Բուսիլի:

Ի դիւրութիւն վաճառականաց, արհեստաւորաց և գաւառացի յաճատարներէ:

ԳԱՌՆԻԿ ՀԻՍՍԱՐԼԵՍՆ
ԵՒ
ՍՍԱՐԻՍ ԳԱՐԱԳՈՋ
Վկայեաց Փաստաբան

Չարթիա Տէմր խան Թ. 22. Գրասենեակ մը հաստատած են: Յանձն կառնուն առեւտրական, պատժական և այլ ամէն տեսակ գաւառներ, ինչպէս նաև ո՛րեք գաւառներէ, ինչպէս նաև ո՛րեք գաւառներէ, ինչպէս նաև ո՛րեք գաւառներէ:

Խաղ. Զ. Թ.

պէտք եղած գործողութիւնները կատարել: Նաև կը խմբագրեն, կը թարգմանեն թուրքերէն և օտար լեզու օր խմբագրեն, պայմանագրութիւններ և այլ գրութիւններ: Պէտք ունեցողներն անտարակայ շատ գոհ պիտի լինին սոցա փորձառութենէն ու յաջողութենէն: Հետեւորդ փառահովութեամբ կը յանձնարարուի:

ԵՐԻՄԻ ՊԻՆ ՖԱՐՍԱՆ
ՏԵՆԻՉԻՍ ԱՐՔԻՍՏՈՒՍ ԱՆԴՐԵԱՍ

Տաղադրապետ Կարապետ Էֆէնի Պիպերեան սկսած է տետր առ տետր թուրքերէն լեզու և հայտատա հրատարակել հոգալիտ փոխ վէրքի գիտական երկարութեանց գլխաւորներէն եղող և փարիզի Ակադեմիոյ հաստատութեան և ներքուղի արժանացնալ այս հետաքրքրական և հրահանգիչ վէրքն, ներառեց յատկապէս բերել տալով բազմաթիւ գեղեցիկ պատկերներ: Երկու հասարէ պիտի բաղկանայ: Մէկ մի տետրի գինն է 10 վարայ: Կը գտնուի ի Կ. Պոլսի ջրալծառ:

Պօղոս և Յակոբ աղայի խանութներն, և ի Բերա ծխալծառաց խանութներն և լրագրալծառաց լրագր: Գաւառներէ ուղևորներուն կը զրկուի տետր առ տետր, եթէ 25 դրչի դրոշմով զրկեն ի Կ. Պոլսի ջրալծառ խան Պիպերեան տպարանը, թղթատարութեան ծախքը հրատարակելն վերայ լինելու պայմանաւ:

Աւելորդ է մեր կողմանէ երկար յանձնարարութիւններ ընել այս օգտակար ու ընտիր վէրքն համար: Հերիք կը համարուի ընել թէ արդարեւ արժանաւորագոյն է ուշի ուշով ընթերցան:

Ա. Չ. Գ.

Ահ տարիներէ ի վեր պանդուխտութեան գիւնդով իսկինսէրուն երուսապէս՝ երկարատեւ և այլ տեղեր շրջապայծառ և ի վերջոյ Կ. Պոլսի յիշմարտեց Միւսթի խառն օտարաշէյ վարդան աղայի հետ արեւելեան իսկինսէրուն հաստատած, և երբեմն Օտտա և Սիստոպոլ երթիկներով առեւտուր կ'ործէր զաւաճած, բնիկ երգչացի Մանրեան խառնուր անուն երիտասարդի մը վրայ չորս տարիներէ ի վեր տեղեկութիւնը դադարած, և և վերջերս նորա մահուան համար սնտոյց և բերանացի լուրեր հասած լինելով, յիշելուն կը պայքարէր և աղքատներ կը փախուր ինքնապէս նորա ալ կամ մեռնալ վիճակին կամ գտնուած տեղն: Կորուստալին տարիքն է այժմ 35. հաստատելն է միշտ, դէմքն փայլ լինդեղնադոյն և յորմնապայն, աչք յոյն և ընչացք սև, քիթ և բերան մեծ կակ, ստորին շարժիլ թանձր, և ճակտին վրայ ունի անկու մէ առաւ կեղծ վերքի սպի մը:

ՄԱՌԱՏԵԱՆ
ԴԿՐՏԻԸ ԵՒ ՅՈՒՆԱՆԵՒՍ ԵՐԱՐՑ
ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՐ
Երկարի, խորհրդարանի, գործնաց եւ այլոց

Առ վաճառական եւ գործակատար Կ. Պոլսոյ, Անատոլի եւ Բուսիլի:

Ի դիւրութիւն վաճառականաց, արհեստաւորաց և գաւառացի յաճատարներէ:

Խաղ. Զ. Թ.

Ահ տարիներէ ի վեր պանդուխտութեան գիւնդով իսկինսէրուն երուսապէս՝ երկարատեւ և այլ տեղեր շրջապայծառ և ի վերջոյ Կ. Պոլսի յիշմարտեց Միւսթի խառն օտարաշէյ վարդան աղայի հետ արեւելեան իսկինսէրուն հաստատած, և երբեմն Օտտա և Սիստոպոլ երթիկներով առեւտուր կ'ործէր զաւաճած, բնիկ երգչացի Մանրեան խառնուր անուն երիտասարդի մը վրայ չորս տարիներէ ի վեր տեղեկութիւնը դադարած, և և վերջերս նորա մահուան համար սնտոյց և բերանացի լուրեր հասած լինելով, յիշելուն կը պայքարէր և աղքատներ կը փախուր ինքնապէս նորա ալ կամ մեռնալ վիճակին կամ գտնուած տեղն: Կորուստալին տարիքն է այժմ 35. հաստատելն է միշտ, դէմքն փայլ լինդեղնադոյն և յորմնապայն, աչք յոյն և ընչացք սև, քիթ և բերան մեծ կակ, ստորին շարժիլ թանձր, և ճակտին վրայ ունի անկու մէ առաւ կեղծ վերքի սպի մը:

ՄԱՌԱՏԵԱՆ
ԴԿՐՏԻԸ ԵՒ ՅՈՒՆԱՆԵՒՍ ԵՐԱՐՑ
ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՐ
Երկարի, խորհրդարանի, գործնաց եւ այլոց

Առ վաճառական եւ գործակատար Կ. Պոլսոյ, Անատոլի եւ Բուսիլի:

Ի դիւրութիւն վաճառականաց, արհեստաւորաց և գաւառացի յաճատարներէ:

Խաղ. Զ. Թ.

Ահ տարիներէ ի վեր պանդուխտութեան գիւնդով իսկինսէրուն երուսապէս՝ երկարատեւ և այլ տեղեր շրջապայծառ և ի վերջոյ Կ. Պոլսի յիշմարտեց Միւսթի խառն օտարաշէյ վարդան աղայի հետ արեւելեան իսկինսէրուն հաստատած, և երբեմն Օտտա և Սիստոպոլ երթիկներով առեւտուր կ'ործէր զաւաճած, բնիկ երգչացի Մանրեան խառնուր անուն երիտասարդի մը վրայ չորս տարիներէ ի վեր տեղեկութիւնը դադարած, և և վերջերս նորա մահուան համար սնտոյց և բերանացի լուրեր հասած լինելով, յիշելուն կը պայքարէր և աղքատներ կը փախուր ինքնապէս նորա ալ կամ մեռնալ վիճակին կամ գտնուած տեղն: Կորուստալին տարիքն է այժմ 35. հաստատելն է միշտ, դէմքն փայլ լինդեղնադոյն և յորմնապայն, աչք յոյն և ընչացք սև, քիթ և բերան մեծ կակ, ստորին շարժիլ թանձր, և ճակտին վրայ ունի անկու մէ առաւ կեղծ վերքի սպի մը:

ՄԱՌԱՏԵԱՆ
ԴԿՐՏԻԸ ԵՒ ՅՈՒ